

Dekenrede

Geachte collegae, geachte confrères,

Is dit onze laatste vergadering, vroeg ik mij af?

Vandaag draag ik deze mooie Jonge Balie-das. Ik begrijp dat deze nog verkrijgbaar is. Willemijn Oudenaarden zit in de zaal.

Maar: wordt deze Jonge Balie-das een collectors item?

Herziening Gerechtelijke Kaart

Als onze minister zijn zin krijgt, en veelal krijgt hij zijn zin, zal dit de laatste maal zijn dat wij in deze samenstelling vergaderen. Ik doel daarmee niet op mijn aanstaande vertrek als deken, maar op de gevolgen die de aanstaande herziening van de gerechtelijke kaart voor ons met zich meebrengt.

Nog even samengevat, met ingang van 1 juli 2012 wordt de Wet op de Rechterlijke Indeling gewijzigd. Het aantal ressorten wordt daarmee teruggebracht van vijf naar vier. Van de 19 arrondissementen blijven er 10 over. De Advocatenwet volgt de Wet op de Rechterlijke Indeling. Het aantal balies wijzigt dus mee. Tot zover weinig nieuws.

Maar nu, het arrondissement Utrecht verdwijnt en gaat op in het arrondissement Midden Nederland. Dit nieuwe arrondissement beslaat de provincies Flevoland en Utrecht, de gemeenten Blaricum, Bussum, Hilversum, Huizen, Laren, Muiden, Naarden, Weesp en Wijdemeren. Voor mij reden om mijn topografie weer eens bij te spijkeren: het gaat dus om een arrondissement dat is uitgestrekt van onder Lemmer tot beneden Vianen en van ten westen van Woerden tot ten oosten van Veenendaal.

De Orde van Advocaten in het arrondissement Utrecht bestaat dus volgend jaar niet meer, althans zoals het er nu naar uitziet. Volgend jaar vergadert dus voor het eerst (op deze plek?) de Orde van Advocaten in Midden Nederland, een geheel nieuw Openbaar Lichaam (als bedoeld in artikel 134 Grondwet). Voor de preciezen onder ons, de huidige overgangsregeling voorziet niet in een overgang onder algemene titel.

Maakt dit voor ons wat uit? Ik neig steeds te zeggen dat het wel meevalt. Wel zit ik inmiddels in verschillende commissies over de Herziening Gerechtelijke Kaart, heb ik al overleg gehad met de Amsterdamse en Zwolse dekens en staan wij op het punt kennis te maken met een representatie van de Hilversumse/Gooise advocaten en de advocaten in de Flevo- en Noordoostpolder. Steeds doe ik alsof het arrondissement Utrecht blijft bestaan en wij er zo'n 380 advocaten bij krijgen. *Wij* groeien dus. Terzijde, eerder deze maand vierde de Amsterdamse balie de beëdiging van de 5000^{ste} advocaat. Zoals het er nu naar uitziet zakt Amsterdam door de herziening weer onder de 5000 en kan volgend jaar in Amsterdam voor de tweede maal een 5000^{ste} advocaat worden beëdigd.

Wat er echt gaat veranderen?

Wat wijzigt er voor de rechtbank?

Als zittingslocaties blijven over Utrecht, Lelystad, Almere en Amersfoort.

Het kantongerecht Hilversum verdwijnt. Nu zat Hilversum niet in ons arrondissement, maar Hilversum ligt toch wel erg dichtbij en voelt toch een beetje Utrechts, al is het maar vanwege de twee kantonrechters die uit de Utrechtse balie komen. Hilversumse kantonzaken gaan naar Lelystad. Appellen van kanton Lelystad gaan, volgens de verwachting, naar Leeuwarden

Insolventie rechtspersonen wordt alleen in Utrecht gedaan. Dus ook voor de Noordoostpolder. Een failliete vishandel op Urk, moet dus naar Utrecht voor de aangifte van het faillissement. Er vindt nog overleg plaats over de mogelijkheid om insolventies ten aanzien van kleine rechtspersonen ook in Lelystad te behandelen. Maar goed, dan rijst weer de vraag wanneer sprake is van een faillissement van een kleine rechtspersoon.

Wat wijzigt er voor de advocatuur?

Voor het gehele nieuwe arrondissement zullen er vooralsnog zeven zetels (en zeven zetels voor plaatsvervangers) zijn in het College van Afgevaardigden. Wij hebben nu zeven leden. In de gebieden die wij erbij krijgen, zit ook nog een aantal leden. Van de huidige leden zullen dus enkelen moeten afvallen.

En dan iets voor (hoop ik) slechts enkelen van ons: waar de Raad van Discipline zitting zal houden is nog niet bekend (Leeuwarden of Arnhem).

De Utrechtse balie is hecht, althans dat vind ik. Wij kennen traditie en hebben over het algemeen ook het gevoel dat wij elkaar kennen. Wij voelen ons één balie. Kijk alleen al naar onze florerende Jonge Balie. Met de herziening van de gerechtelijke kaart zal het niet eenvoudig zijn dat gevoel over te brengen op onze nieuwe leden uit de polders en Hilversum en omstreken. Laat staan dat het nog moeilijker zal zijn het gevoel van één balie te creëren. Misschien moet je dit niet ambiëren? Hoe dan ook, wij worden één orde van advocaten. Laten wij in ieder geval het goede van Utrecht bewaren.

Vereniging De Jonge Balie Utrecht roep ik op te trachten goede banden met de nieuwe leden van onze balie op te bouwen. Wij mogen niet verwachten dat de Utrechtse borrels zullen worden bezocht door advocaten die van verre moeten komen. Maar met een inhoudelijk programma waaraan borrels worden gekoppeld, moet toch veel te bewerkstelligen zijn?

Een theorie is dat de Utrechtse balie met het decreet van Napoleon (dat in 1811 in werking is getreden) is ontstaan. Formeel houdt onze balie dus na 201 jaren op te bestaan. Dat afstand wordt gedaan van de Napoleontische indeling, lijkt mij op zich geen bezwaar. Met de polders was toen immers geen rekening gehouden en in z'n algemeenheid zijn de Napoleontische ideeën niet even verantwoord te noemen. Napoleon was geen fijn ventje. Personen die Napoleon als voorbeeld stellen, begrijp ik niet. De rechten van de mens zijn bij hem niet ontstaan. Een onafhankelijke advocatuur bestond voor hem niet en mocht ook niet bestaan. De advocatuur moest onder staatstoezicht staan. Een verwerpelijk idee dat overigens door onze minister en staatssecretaris nog wel wordt beleden. Ik had het net over mijn das. U begrijpt het, met de herindeling zou de Jonge Balie-das zomaar een collectors item kunnen worden!

Kostendekkend griffierecht

Ik had het zojuist over onze minister en dat hij veelal zijn zin krijgt. Met vijfhonderd advocaten stonden wij op 14 september jl. op het Plein in Den Haag te demonstreren tegen het wetsvoorstel verhoging griffierecht. Wij demonstreerden voor de onbelemmerde toegang tot het recht. Het deelnemen aan demonstraties staat mij tegen. Maar ik deed mee, en niet alleen maar omdat ik deken ben.

Ik hoef u niet meer uit te leggen dat deze bezuinigingsoperatie verwerpelijk is.

Het was goed om te zien dat een groot aantal Utrechtse advocaten zich die dag liet zien. Ik begrijp dat de strijd nog niet is gestreden. Afgelopen woensdag zijn in de Vaste Kamercommissie aan de minister (12) kritische vragen gesteld over de effectiviteit van deze regeling. Het wachten is op de uitkomst.

Wijziging Advocatenwet

Dan wil ik graag nog even stilstaan bij de ophanden zijnde wijziging van de Advocatenwet. Vorig jaar heb ik hier ook al iets over gezegd. Sommigen onder u vonden mij somber. Van de laatste ontwikkelingen word je zeker niet vrolijk.

Ik noemde het al eerder, de staatssecretaris staat een toezicht op de advocatuur voor door een College van Toezicht, waarvan de leden worden benoemd door de minister. Het college krijgt een bureau. De leden van het college en het bureau worden bekostigd door de orde, maar het budget wordt door de minister vastgesteld.

Terzijde, eigenlijk is het vreemd dat ik vandaag zoveel spreek over personen die er hier niet bij zijn. Ik ontkom er helaas niet aan. Ik heb de minister als deken tweemaal mogen ontmoeten. Diegenen onder u die hem kennen zullen bevestigen dat het een geestige vent is. Beide ontmoetingen waren ook uiterst plezierig. Beide keren werd mij wel retorisch voorgehouden dat ik toch niet over *geld* zou beginnen. Ik heb het daar nu ook maar niet over, maar om de minister een "carte blanche" te geven op het budget voor ons toezicht, terwijl hij er zelf niets van merkt in zijn begroting, vind ik niet acceptabel.

Terug naar de inhoudelijke wijziging van de Advocatenwet.

Wij hebben een goed functionerend toezicht. Ons toezicht werkt. Wij hebben laten zien dat wij advocaten die niet in de balie thuishoren hebben kunnen laten schrappen. Anderen die zich vergrijpen, kunnen tot de orde worden geroepen.

Wij hebben ons toezicht zelf kritisch laten onderzoeken door Doctors van Leeuwen en verbeteren ons toezicht. De minister en de staatssecretaris willen meer. Waarom eigenlijk en is het wel nodig? Dat debat moeten wij aangaan en moeten wij aan willen gaan, maar uitgangspunt is: onafhankelijk toezicht/geen overheidstoezicht met de garantie van het verschoningsrecht en de geheimhoudingsplicht.

In de meeste zaken is de overheid onze wederpartij (in fiscale zaken, bestuurs- en strafzaken en in de civiele procedures tegen de overheid). De overheid kan dus niet de toezichthouder op de advocatuur worden. Laten wij hiervoor waken!

Dichter bij huis (in Utrecht), hier en nu

Ik maak de balans op van de afgelopen twee jaren en doe dat graag met u aan de hand van mijn kerntaken:

Een deken adviseert advocaten (art. 35 Advocatenwet)

Gedurende mijn termijn heb ik ruim 260 maal geadviseerd naar aanleiding van een schriftelijk verzoek van een advocaat. Telefonische verzoeken om advies zijn niet geregistreerd. Verzoeken waren divers van aard, maar betroffen veelal confraternele correspondentie, geheimhoudingsproblemen of tegenstrijdige belangen. Dit waren goede gelegenheden om je met de dagelijkse praktijk bezig te houden. Vaak leidde een en ander tot goede inhoudelijke gedachtenwisselingen over uitleg van onze tuchtrechtelijke normen. Adviezen, goed of niet, werden meestal wel opgevolgd, althans dat houd ik mijzelf voor.

Soms werd mijn advies niet opgevolgd. Een enkel voorbeeld leidde eerder deze maand tot de volgende overweging van de Raad van Discipline: *"Dat verweerster de zaak tegen klager toch is blijven behandelen, ondanks het uitdrukkelijke tot twee keer toe door de deken gegeven advies zich terug te trekken, valt haar zwaar aan te rekenen"*. Maatregel: twee maanden voorwaardelijk. Best wel zwaar...

De deken onderzoekt klachten (art. 46c lid 2 Advocatenwet)

Wat kwam er bij het onderzoek zoal op mijn pad? Ik citeer wat uit de gesprekken:

"Ik wil een klacht indienen tegen de deken van Friesland. Hij weigert mijn klacht tegen advocaat X in behandeling te nemen."

En:

"Ik zou het fijn vinden als jullie ervoor kunnen zorgen dat ik een slot op mijn deur krijg. De begeleiding leest al mijn post en vertelt het dan door aan mijn psychiater".

Klagen moet schriftelijk:

"Een schriftelijke klacht indienen? Ik mag vanuit deze inrichting geen post versturen".

Vervolgens:

"Dit is de begeleider van de heer X. Tja, meneer dient de laatste tijd tegen iedereen klachten in".

Of:

"Advocaten zijn er om mij te helpen, maar in plaats van me te helpen beoordelen ze me steeds. Ja, ik zit inderdaad in de gevangenis".

"U bent gewoon tijd aan het rekken! Weet u wel hoe duur het is om te bellen vanuit de gevangenis?"

En ook in het Engels wordt geklaagd:

"This is a constitutional democracy! I have the right to a *good* attorney!"

Of:

"I want to make a complaint against my attorney. He says he has phoned me and left a message on my answer phone but I DO NOT have an answer phone!!"

Logica:

"Mijn ex-werkgever wil zijn eigen criminele gedrag niet onder ogen zien en zal daarom ook nooit in staat zijn om zijn criminele gedrag onder ogen te zien".

Onbegrijpelijk:

"Naast de zaken waar deze zich reeds schuldig aan heeft gemaakt en schuldig aan heeft gemaakt t.a.v. mijn persoon bedoel ik nu in deze situatie hiermee en is dus ook tevens de reden van mijn schrijven aan u n.l. dat indien ik een advocaat in mijn geval zou nemen welke bijv. per uur betaalt zou krijgen dan kan men er al in zeer grote mate vanuit gaan dat dit fout zal gaan".

Niet iedereen is even blij met mij: Ik heb de "minimale groeten" gekregen van Jan en hij schreef dat zijn adres bekend was bij de Koningin.

Maar het kan erger. Een vaste klager kondigde aan:

"Ik kom nu jullie pand in brand steken!" en eerder:

"Ik kom nu met een honkbalknuppel. Ja, dit mag je inderdaad opvatten als een directe bedreiging aan het adres van de deken!"

Afsluitend

Ik sluit af met een woord van dank aan al diegenen zonder wie ik het dekenaat niet had kunnen vervullen.

Allereerst iedereen van het ordebureau. Boze klagers, teleurgestelde klagers, boze advocaten. Jullie krijgen het allemaal voor jullie kiezen. Zelden een blijde of opgewekte klager. En toch doen jullie je werk met plezier! Niet alleen omdat het moet, maar ook omdat jullie een bijdrage willen leveren aan de kwaliteit van de advocatuur:

- Edith: fijn dat ik altijd uitstel kreeg voor mijn Dekenstukjes in het Baliebulletin!
- Sabrina: zeer veel dank voor het nauwgezet weten welke dossiers er zijn en vooral wie ze heeft. Sabrina kent alle klagers bij naam!
- Majella en Liselotte: beiden mijn inhoudelijke steun en toeverlaat.
- Birgitte: rotsvast! Bewondering voor hoe jij jouw taken hebt opgepakt en bezig bent geweest.

Dan de leden van de Raad van Toezicht. Wat was het een plezier om met jullie samen te werken! Ik heb genoten van onze gedachtenwisselingen en dank jullie voor jullie toewijding en energie.

Speciaal noem ik mijn beoogd opvolger Leonard, die met veel enthousiasme de zware portefeuille Stagiaires drie jaren heeft bemand. Bij jou is het dekenaat in goede handen en ik hoop dat jij ervoor kunt zorgen dat wij de *Utrechtse* Orde van Advocaten blijven.

Als laatste dank ik mijn kantoor, iedereen daar en in het bijzonder mijn compagnons, medewerkers en ondersteuning! Van mijn compagnons mocht ik deze mooie functie vervullen. Mijn kantoor heeft die vele besprekingen en bijeenkomsten (veel meer dan duizend) moeten dulden. Iedereen werd steeds maar weer welkom ontvangen!

Gerdien Mulder en Marije van den Bergh hebben mijn cliënten steeds maar moeten uitleggen dat het dekenaat belangrijker was. Zeer veel dank daarvoor! Cliënten hebben de afgelopen twee jaren ervaren dat Gerdien en Marije mijn werk beter, sneller en goedkoper doen dan ik.

En het secretariaat van mijn kantoor. Wat zal ik zeggen? Die hebben de echte scheldkanonnades over zich heen moeten laten komen, die zijn bedreigd. Die hebben enkele malen de politie moeten bellen als er weer een klager niet vrijwillig het pand wilde verlaten.

En toch gaan jullie (Antoinette, Lara, Petra, Barbara en Floor) het missen.

Voor mij geldt dat ik mijn laatste vier dagen als deken voor mij heb. Vervolgens ligt er een groot gapend zwart gat op mij te wachten. Ongeveer 15 besprekingen per week minder. Volgend jaar zit ik gewoon weer bij u in de zaal.

Huan Tan